

Projekt uchwały Nr /2020

Rady Gminy Leszno

z dnia

**UCHWAŁA NR /2020
RADY GMINY LESZNO
z dnia**

w sprawie sprawozdania z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Lesznie za 2019 r.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r., poz. 713.tj.) w związku z art. 110 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2019 r., poz. 1507 tj.), Rada Gminy Leszno uchwala, co następuje:

§ 1

Przyjąć przedłożone przez Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Lesznie, sprawozdanie z działalności Ośrodka za 2019 r., w brzmieniu jako załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Leszno.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podpisania.

UZASADNIENIE

Zgodnie z unormowaniami prawnymi w ustawie o pomocy społecznej, zadania pomocy społecznej w gminach wykonują jednostki organizacyjne – ośrodki pomocy społecznej. Kierownik ośrodka pomocy społecznej składa radzie gminy sprawozdanie z działalności ośrodka oraz przedstawia potrzeby w zakresie pomocy społecznej zgodnie z art.110 ust. 9 ustawy o pomocy społecznej. Przedstawione radzie gminy sprawozdanie jest więc spełnieniem ustawowego obowiązku Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Lesznie.

Kierownik
Ośrodka Pomocy Społecznej
w Lesznie
Mirosława Dziadkiewicz
Mirosława Dziadkiewicz

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W LESZNIE ZA 2019 ROK

I. Ramy prawne

Ośrodek Pomocy Społecznej w Lesznie jest jednostką organizacyjną Gminy Leszno, działający w szczególności na podstawie;

- ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2020. 713),
- ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tj. Dz. U. z 2019. 869),
- ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. U. z 2019. 1507),
- ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tj. Dz. U. 2019. 1373),
- ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tj. Dz. U. 2020. 218),
- ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2019 r., poz. 2277),
- ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2019. 1111.),
- ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tj. Dz. U. z 2019. 1482,)
- ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (tj. Dz. U. z 2020., 111)
- ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (tj. Dz. U. z 2019 r., 670)
- ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (tj. Dz. U. z 2019. 2133)
- ustawa z dnia 27 sierpnia 2013 r. o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw (tj. Dz. U. 2019. 755)
- ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (tj. Dz. U. z 2019. 1390)
- ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (tj. Dz. U. z 2019. 2407).
- ustawa z dnia 17 listopada 2016 r. o wsparcie kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (tj. Dz. U. z 2019. 473)

II. Zadania Ośrodka Pomocy Społecznej

Celem działania Ośrodka jest rozpoznawanie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin, które własnym staraniem nie są w stanie pokonać trudności życiowych oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka. Ośrodek powinien w miarę możliwości doprowadzić do życiowego usamodzielnienia się osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem, jak również zapobiegać powstawaniu nowych problemów społecznych rodzących zapotrzebowanie na świadczenia pomocy społecznej. Ośrodek organizuje pracę z rodzinami przeżywającymi trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, które zamieszkują na terenie gminy Leszno. w celu przywrócenia im zdolności do wypełniania tych ról.

Zgodnie z zapisami art. 7 ustawy o pomocy społecznej, pomocy udziela się osobom i rodzinom w szczególności przy wystąpieniu co najmniej jednego z powodów;

1. ubóstwa,
2. sieroctwa,
3. bezdomności,
4. bezrobocia,
5. niepełnosprawności,
6. długotrwałej lub ciężkiej choroby,
7. przemocy w rodzinie,
- 7a. potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi,

8. potrzeby ochrony macierzyństwa,
9. bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w Rodzinach niepełnych lub wielodzietnych,
10. trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą,
11. trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
12. alkoholizmu i narkomanii,
13. zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej,
14. klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Prawo do świadczeń pieniężnych przysługuje osobom i rodzinom, których posiadane dochody nie przekraczają kryteriów dochodowych ustalonych w oparciu o próg interwencji socjalnej. **Na podstawie Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 lipca 2018 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, kryterium dochodowe dla osoby samotnie gospodarującej wynosi 701 zł, dla osoby w rodzinie wynosi 528 zł. Maksymalna kwota zasiłku stałego wynosi 645 zł.**

Świadczenia pomocy społecznej udzielane były na wniosek osoby zainteresowanej, jej przedstawiciela ustawowego, innej osoby, za zgodą osoby zainteresowanej lub jej przedstawiciela ustawowego oraz z urzędu. Przyznawanie świadczeń z pomocy społecznej udzielane było na podstawie decyzji administracyjnych. Wyjątek stanowiły m. in. świadczenia w postaci pracy socjalnej i poradnictwa. Wydawanie decyzji o przyznaniu lub odmowie przyznania świadczenia z pomocy społecznej wymagało, zgodnie z przepisami ustawy o pomocy społecznej, każdorazowo przeprowadzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego. Rodzinny wywiad środowiskowy przeprowadzał pracownik socjalny w miejscu zamieszkania osoby lub rodziny w celu ustalenia sytuacji materialnej, rodzinnej, zdrowotnej.

Do zadań Ośrodka realizowanych w 2019 roku należało w szczególności;

- przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych i zasiłków specjalnych celowych,
- udzielanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego,
- świadczenie usług opiekuńczych,
- dożywianie dzieci,
- przyznawanie pomocy w naturze,
- udzielanie schronienia,
- wydawanie decyzji potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,

- sprawianie pogrzebów,
- wydawania decyzji kierujących do domu pomocy społecznej,
- realizowanie zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych,
- udział w opracowaniu gminnego programu przeciwdziałania przemocy,
- udział w przygotowaniu corocznej oceny zasobów pomocy społecznej Gminy Leszno.

Ponadto Ośrodek zapewnił obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego Gminy Leszno oraz udział swych przedstawicieli w pracach Zespołu.

W realizacji zadań Ośrodek współdziałał z organami administracji rządowej, samorządowej, stowarzyszeniami, jednostkami organizacyjnymi wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz innymi podmiotami działającymi w obszarze polityki społecznej.

W 2019 r. podobnie jak w latach ubiegłych, pracownicy Ośrodka systematycznie podnieśli swoją wiedzę, umiejętności korzystając z szeregu bezpłatnych i odpłatnych szkoleń doskonalących warsztat pracy. Pracownicy skorzystali ogółem z 9 różnorodnych tematycznie form doskonalenia zawodowego tj; szkolenia, wykłady, warsztaty, konferencje, seminaria.

II. Zadania realizowane w oparciu o ustawę o pomocy społecznej.

1. Formy pomocy

1.1 Świadczenia pieniężne

Zasiłek stały – zadanie własne gminy, dotowane ze środków budżetu państwa. Świadczenie to przysługuje na podstawie art. 37 ustawy o pomocy społecznej. Przyznawane były osobom całkowicie niezdolnym do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, spełniającym kryterium dochodowe i stanowi uzupełnienie dochodu tych osób do kryterium ustawowego. Zasiłek ustala się w wysokości;

- w przypadku osoby samotnie gospodarującej – różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej o dochodem tej osoby,
- w przypadku osoby w rodzinie – różnicy między kryterium dochodowym na osobę w rodzinie a dochodem na osobę w rodzinie.

Tą formą pomocy zostało objętych **33 rodziny tj. 36 osób w rodzinach**. Na tę formę pomocy została wydatkowana kwota **21 3311 zł.** z dotacji celowej.

Składka na ubezpieczenie zdrowotne – przysługuje osobie bezdomnej objętej indywidualnym programem wychodzenia z bezdomności zgodnie z przepisami ustawy o pomocy społecznej, osobie pobierającej zasiłek stały. Warunkiem objęcia ubezpieczeniem i opłacenia składek jest niepodleganie tej osoby obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu.

Zasiłki okresowe – zadanie własne gminy dotowane ze środków budżetu państwa. Świadczenie przysługuje na podstawie art. 38 ustawy o pomocy społecznej i adresowane jest do osób i rodzin bez dochodów lub o dochodach niższych niż ustawowe kryterium oraz zasobach pieniężnych niewystarczających na zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych, zwłaszcza ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie. Kwota ustalonego zasiłku okresowego nie może być niższa niż 50% różnicy między:

- kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby,
- kryterium dochodowym rodziny a dochodem tej rodziny.

W 2019 r. zasilki okresowe przyznane były dla **8 rodzin** ze względu na występujące bezrobocie, długotrwałą chorobę i niepełnosprawność. Wydanych zostało 21 **świadczeń na kwotę 7 088 zł** w tym, z środków **własnych** wydatkowano kwotę **1 418 zł** oraz z **dotacji** w kwotę **5 670 zł**. Pomoc ta była przyznawana na zakup żywności lub na pokrycie kosztów bytowych.

Zasilki celowe i w naturze – zadanie własne gminy. Jest to świadczenie fakultatywne, przyznawane na zaspokojenie niezbędnej potrzeby życiowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu oraz kosztów pogrzebu. Osobom bezdomnym i innym osobom nieposiadającym dochodu oraz możliwości uzyskania świadczeń zdrowotnych może być przyznany zasiłek celowy na pokrycie części lub całości wydatków na świadczenia zdrowotne. Zasiłek celowy może być przyznany również w formie biletu kredytowego oraz na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego. W tym przypadku może być przyznany niezależnie od dochodu i może nie podlegać zwrotowi. **W 2019 r.** wydano **67 decyzje administracyjne** przyznające w/w pomoc, z których skorzystało **66 rodziny** w tym **102 osoby** w rodzinach na ogólną kwotę **74 056 zł**. Świadczenia przyznane w formie zasiłków celowych przyznane były przede wszystkim na; zakup żywności, opał, kosztów leczenia oraz kosztów mieszkaniowych,

Specjalny zasiłek celowy – zadanie własne gminy. Jest świadczeniem przysługującym na podstawie art. 41 ustawy o pomocy społecznej; może być przyznany w szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie albo rodzinie o dochodach przekraczających kryterium ustawowe – w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny. **W 2019 r.** przyznano pomoc w/w formie dla **19 osób** w łącznej kwocie **11 760 zł**.

Zasiłek celowy zwrotny - zadanie własne gminy. Świadczenie to może być przyznane w szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie lub rodzinie o dochodach przekraczających kryterium dochodowe, ale pod warunkiem zwrotu. W przypadkach wyjątkowych, zwłaszcza jeżeli żądanie zwrotu wydatków na udzielone świadczenie w całości lub części stanowiłoby dla osoby zobowiązanej nadmierne obciążenie niweczyłoby skutki udzielonej pomocy, Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej na wniosek osoby zainteresowanej lub pracownika socjalnego może odstąpić od żądania takiego zwrotu. **W 2019 r.** zostało wydanych **10 decyzji** administracyjnych przyznających bezzwrotną pomoc. Na tę formę pomocy wydatkowano kwotę w wysokości **5 110 zł**. W powyższych przypadkach, Kierownik Ośrodka przyznając pomoc odstąpił od żądania zwrotu udzielonej pomocy.

1.2.Świadczenia niepieniężne

Usługi opiekuńcze –zadanie własne gminy. Świadczone są w miejscu zamieszkania osoby i obejmują pomoc w zaspakajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Usługi opiekuńcze świadczone są osobom samotnym, które z powodu wieku, choroby lub innych uzasadnionych przyczyn wymagają pomocy osób drugich. Usługi opiekuńcze mogą być świadczone również osobom, które wymagają pomocy innych osób a rodzina nie może takiej pomocy zapewnić. W decyzji o przyznaniu świadczeń opiekuńczych określa się ich zakres, okres świadczenia, wysokość odpłatności, która ponosi świadczeniobiorca, albo przyznaje się te świadczenia nieodpłatnie.

Usługi opiekuńcze przysługują nieodpłatnie świadczeniobiorcom, których dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty określonej w art. 8 ust 1 i 2 ustawy o pomocy społecznej -701 zł

zł w przypadku osoby samotnie gospodarującej i 528 zł na osobę w rodzinie. **W 2019 r. tą formą pomocy zostało objętych 18 osób na łączną kwotę 97 649 zł.**

Sprawianie pogrzebu - zadanie własne gminy. Sprawianie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym jest zadaniem własnym, obowiązkowym gminy na terenie, której zamieszkiwała osoba zmarła. **W 2019 r. nikt nie skorzystał z tej formy pomocy.**

Gorący posiłek - zadanie pokrywane zarówno ze środków własnych gminy, jak i z budżetu państwa poprzez realizację rządowego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Pomoc w postaci gorącego posiłku może być przyznana bezpłatnie, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie nie przekracza 150% kryterium dochodowego. Pomoc w formie posiłku może być przyznana dzieciom do 7 roku życia, uczniom do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej, osobom i rodzinom w szczególności z powodu: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy w rodzinie, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, alkoholizmowi, lub narkomanii, zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej, klęski żywiołowej lub ekologicznej, w szczególności osobom samotnym, w podeszłym wieku. Pomoc może być udzielona w formie gorącego posiłku lub świadczenia pieniężnego na zakup żywności. **W 2019 r. z programu skorzystało 41 uczniów szkół podstawowych oraz dzieci uczęszczających do przedszkoli na terenie gminy Leszno. Ogólna kwota wydatkowana na tą formę pomocy wyniosła 19 466,25 zł w tym z dotacji 3 725 zł i ze środków własnych 15 741,25 zł**

Skierowanie do Domu Pomocy Społecznej – zadania finansowane ze środków własnych gminy. Osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej. Dom pomocy społecznej świadczy usługi bytowe, opiekuńcze, wspomagające i edukacyjne na poziomie obowiązującego standardu, w zakresie i formach wynikających z indywidualnych potrzeb osób w nim przebywających. **W 2019 r. dwie osoby zostały skierowane do dps. Ogółem w dps przebywa 9 osób. Na opłatę za pobyt w DPS dla 9 osób została wydatkowana kwota w wysokości 312 109,57 zł.**

Schronienie – zadanie finansowane ze środków własnych. Osoba lub rodzina ma prawo do schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania, jeżeli jest tego pozbawiona. Udzielenia schronienia następuje przez przyznanie tymczasowego miejsca w noclegowni albo schronisku dla bezdomnych. Osoby bezdomne z terenu naszej gminy, miejsce schronienia mają zapewnione na podstawie zawartego Porozumienia o współpracy ze Stowarzyszeniem Pomocy Bliźniemu „Mar-Kot” z siedzibą w Ożarowie Mazowieckim. **Z tej formy pomocy w 2019 r. skorzystały 4 osoby bezdomne. Gmina pokryła koszt ich pobytu w wysokości 19 850 zł**

III. Działalność pracowników socjalnych

1. Praca socjalna

Jednym z głównych zadań w zakresie pomocy społecznej jest wykonywanie przez pracowników socjalnych – pracy socjalnej. Praca socjalna dotyczy każdej rodziny zgłaszającej się o pomoc. Praca socjalna jest ukierunkowana na przywrócenie utraconej lub ograniczonej zdolności samodzielnego funkcjonowania osoby lub rodziny. To działalność ułatwiająca jednostkom, grupom, środowiskom adopcję w zmieniających się warunkach życia. Jej ostatecznym celem jest umożliwienie osobom i rodzinom kierowaniem własnym postępowaniem oraz zdobycie niezależności w zabezpieczeniu warunków niezbędnych do egzystencji godnej człowieka.

Jest to jedna z bardzo ważnych i pracochłonnych form pomocy, polegająca przede wszystkim na dotarciu do świadomości klienta, że pracownik socjalny chce i może pomóc, pod warunkiem, że osoba sama zaangażuje się w proces zmian. Pracownik socjalny często pełni rolę „doradcy” będąc po części psychologiem, prawnikiem, pedagogiem, czy tylko po prostu cierpliwym słuchaczem. Ośrodek zatrudnia trzech pracowników socjalnych, w tym dwóch starszych pracowników socjalnych oraz jednego pracownika socjalnego jako specjalistę pracy socjalnej. W 2019 r. ogółem 102 osoby w 186 rodzinach zostały objęte pracą socjalną.

2. Wywiady środowiskowe

Rodzinne wywiady środowiskowe przeprowadzają pracownicy socjalni w celu ustalenia sytuacji osobistej, rodzinnej, dochodowej i majątkowej osób lub rodzin ubiegających się i korzystających z pomocy społecznej, w tym również na potrzeby jednostek organizacyjnych z tereny gminy. Wywiady środowiskowe mogą być przeprowadzone także w sytuacji, gdy inne przepisy tak stanowią.

W 2019 r. pracownicy socjalni przeprowadzili ogółem 22 wywiady w sprawie; dodatków mieszkaniowych, umorzenia świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych, oddłużenia czynszu, na potrzeby innych ośrodków pomocy społecznej, na potrzeby Sądu Rejonowego w Grodzisku Maz.

3. Kontrakt socjalny

Pracownik socjalny kieruje się zasadą dobra osób i rodzin, którym służy. W kontrakcie socjalnym opracowuje się ocenę sytuacji osoby lub rodziny oraz formułuje cele, jakie ma osiągnąć osoba lub rodzina dla przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej. Narzędzie to również określa uprawnienia i zobowiązania stron (pracownika socjalnego oraz osoby lub rodziny ubiegającej się o pomoc), w ramach wspólnie podejmowanych działań. W związku z tym, kontrakt socjalny może być zawierany w określonym etapie metodycznego działania, po pełnym rozpoznaniu i ocenie sytuacji osoby lub rodziny ubiegającej się o pomoc. Odmowa zawarcia lub niedotrzymanie postanowień kontraktu przez osobę lub rodzinę może stanowić podstawę do odmowy przyznania świadczenia, uchylecia decyzji o przyznaniu świadczenia lub wstrzymania świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. W 2019 r. zostało założonych 6 kontraktów socjalnych.

IV. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w gminie Leszno w 2019 r. Niebieska Karta

1. liczba posiedzeń zespołu interdyscyplinarnego - w 2019 roku odbył się 4 posiedzenia ZI.

2. liczba przekazanych „Niebieskich Kart” do przewodniczącej Zespołu – od stycznia do grudnia 2019 r. wszczęto 12 NK. W 5 przypadkach procedurę NK wszczęła policja, OPS w 4 przypadkach, GKRPA w 2 przypadkach, oświata w 1 przypadku. Odnotowano 12 osób doświadczonych przemocą w tym; 11 kobiet i 1 mężczyzna. Na spotkaniach grup roboczych wypełniono 11 formularze NK – C (z ofiara przemocy) oraz 6 formularzy NK – D (ze sprawca przemocy). Ponadto, kontynuowano 6 procedur NK z poprzednich okresów.

3. liczba powołanych grup roboczych – powołano 24 grupy robocze, w których uczestniczyli przedstawiciele OPS, policji, GKRPA, oświaty i sądu.

4. działania wobec sprawców przemocy – 12 sprawców przemocy zamieszkuje wspólnie z osobą doznającą przemocy, wobec 2 sprawców toczyło się postępowanie karne.

Niebieska karta

Pracownicy socjalni w swojej pracy posługują się kwestionariuszem „Niebieska Karta – Pomoc Społeczna”. W ramach swoich kompetencji i zdań pracownik socjalny:

- 1) w razie potrzeby bądź na życzenie zainteresowanych zwraca się do Policji o podjęcie działań prewencyjnych wobec sprawcy,
- 2) w przypadku podejrzenia popełnionego przestępstwa powiadamia organy ścigania,

- 3) uruchamia działania związane z interwencją kryzysową (poradnictwo prawne, psychologiczne, pomoc przy znalezieniu schronienia),
- 4) przygotowuje przestronny plan pomocy i udziela informacji o przysługujących świadczeniach i formach pomocy,
- 5) monitoruje efekty podjętych działań,
- 6) współpracuje z innymi instytucjami i organizacjami pomocowymi w danej sprawie.

III. Inne formy pomocy realizowane przez OPS

Dbając o najbardziej potrzebujących, we współpracy ze Środowiskowym Domem Samopomocy w Łubcu prowadzonym przez Stowarzyszenie „Przyłącz Się Do Nas” w Bramkach, przystąpiliśmy do Programu Operacyjnego Pomocy Żywnościowej 2014-2020 (PO PŻ) współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Najbardziej Potrzebującym. Pomoc w ramach Programu kierowana jest do tych osób, które z powodów niskich dochodów nie mogą zapewnić sobie lub rodzinie odpowiednich produktów żywnościowych. Jeden raz w miesiącu wydawane są produkty żywnościowe (kasze, makarony, dżemy, mleko, olej, konserwy mięsne i rybne, przecier pomidorowy, soki) w ilości 10 kg na jedną osobę w rodzinie. Z tej formy wsparcia w **2019 r. skorzystało 30 rodzin**. Ponadto zostały zorganizowane warsztaty kulinarno-ekonomiczne przez Bank Żywności SOS w Warszawie, które odbyły się w ŚDS w Łubcu dla osób uczestniczących w Programie.

IV. Wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej.

Zadania wynikające z ustawy z dnia 09.06. 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2019 r., poz. 1111.) w zakresie obowiązków Gminy Leszn reguluje art. 176 ww. ustawy;

- 1) opracowanie i realizacja 3 letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez;
  - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwo;
  - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających
  - c) Prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- 4) finansowanie;
  - a) Podnoszenie kwalifikacji przez asystentów rodziny,
  - b) Kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2, ponoszonych przez rodziny wspierające,
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadapcyjnym;
- 6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3;
- 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 r. realizowana była większość zadań z powołanego wyżej katalogu. W przedmiotowym okresie realizowane były zadania w zakresie wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Prace z rodzinami prowadził jeden asystent rodziny w wymiarze przeliczeniowym jeden etat.

Do podstawowych zadań asystenta rodziny należało;

- opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym,
- udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego, prawidłowego wychowania i opieki nad dziećmi, troski o edukację i rozwój dzieci, dbałość o zdrowie, gospodarowanie budżetem domowym,
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych oraz problemów wychowawczych z dziećmi,
- wpieranie rodziny zagrożonej wykluczeniem społecznym poprzez zmianę stosunku osób w rodzinie do własnej sprawczości, podniesienie samooceny i wzbudzenie wiary we własne siły,
- wspieranie aktywności społecznej rodziny,
- motywowanie członków rodziny do podnoszenia kwalifikacji zawodowych,
- udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej,
- podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin,
- dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku i przekazywanie tej oceny kierownikowi ośrodka,
- monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną,
- sporządzanie na wniosek sądu opinii o rodzinie i jej członkach,
- współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny,
- współpracą z Zespołem Interdyscyplinarnym i grupą roboczą na podstawie przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań asystent rodziny uznał za niezbędne,
- udział w posiedzeniu zespołu ds. oceny okresowej sytuacji dziecka umieszczonego w placówce.

W 2019 r. pomocą i wsparciem asystenta rodziny objętych zostało 7 rodzin. Do pracy z asystentem rodziny zobowiązanych przez sąd korzystało 3 rodzin. Powyżej 1 roku z pomocy i wsparcia asystenta rodziny skorzystało 5 rodzin; powyżej 3 do 12 miesięcy – 2 rodzina. Asystent pracuje w oparciu o opracowane dokumenty zgodnie z wprowadzonym Zarządzeniem Nr 25/2016 Kierownika Ośrodka pomocy Społecznej w Lesznie z dnia 29 grudnia 2016 r. w sprawie wprowadzenia „Procedury postępowania przez asystenta rodziny i pracowników socjalnych w przypadku rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych”

W 2019 r. poprzez udział w Programie asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej, której organizatorem było Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, OPS pozyskał środki finansowe na zatrudnienie asystenta rodziny w wysokości 5 454 zł. Środki własne były wydatkowane w kwocie 2 2046 zł.

W pieczy zastępczej w 2019 r. przebywało 17 dzieci z terenu Gminy Leszno w tym; w rodzinach zastępczych spokrewnionych 7 dzieci, w instytucjonalnej pieczy zastępczej przebywało 5 dzieci w tym; w placówkach typu socjalizacyjnego – 1 dziecko, w placówce typu rodzinnego – 2 dzieci, w placówce opiekuńczo-wychowawczej – 2 dzieci. Ośrodek Pomocy Społecznej współfinansował koszty pobytu dzieci w pieczy zastępczej jako zadanie własne – obowiązkowe zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. **Ogółem na powyższe zadania zastała wydatkowana kwota w wysokości 135 625,74zł.**

Na bieżąco prowadzony był monitoring sytuacji rodzin zagrożonych kryzysem oraz przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Gmina Leszno

tworzy oraz rozwija system opieki nad dzieckiem, w tym w formie placówek wsparcia dziennego oraz w formie pracy z rodziną przeżywając trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Świetlic „Promyk” to placówka wsparcia dziennego przeznaczona dla dzieci i młodzieży uczęszczającej do szkół podstawowych z terenu Gminy Leszno.

VI. Współpraca z instytucjami i organizacjami pozarządowymi

Pracownicy Ośrodka w toku codziennych działań podejmują na bieżąco współpracę z organizacjami pozarządowymi i innymi instytucjami w ramach pracy socjalnej prowadzoną z osobą/rodziną.

Ośrodek współpracuje z **Powiatowym Urzędem Pracy** w Błoniu. Dzięki współpracy z PUP posiadamy lepszy dostęp do informacji dotyczących organizowanych programów aktywizacji osób bezrobotnych oraz oferowanych miejsc pracy.

Współpraca z Urzędem Gminy dotyczy pomocy merytorycznej oraz pomocy w załatwianiu różnych spraw naszych klientów. Są to sprawy dotyczące przydziału mieszkań z zasobów gminy, kwestii związanych z podatkami czy wydanie dokumentów. Szczególnie ważna jest dla nas dobra współpraca z Gminną komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Współpraca z Powiatowymi Centrami Pomocy Społecznej. Od lat Ośrodek prowadzi ścisłą współpracę z PCPR będącymi podobnie jak Ośrodek jednostką organizacyjną pomocy społecznej. Z tego też względu działalność Ośrodka uzupełniana jest przez działalność PCPR. Dotyczy ona między innymi ustalania stopnia niepełnosprawności i zaliczania do osób niepełnosprawnych, umieszczania do domów pomocy społecznej, udzielania informacji o warunkach otrzymania pomocy dla osób niepełnosprawnych z PFRON.

Współpraca z Sądem Rejonowym w Grodzisku Maz. Dotyczy ona podejmowania działań mających na celu poprawę sytuacji życiowej rodzin z problemami. Polegają one na informowaniu o niepokojących sytuacjach w rodzinach stanowiących zagrożenie dla ich prawidłowego funkcjonowania. Szczególnie ważna jest kwestia zaniedbań i przemocy w rodzinach z małoletnimi dziećmi. Ważnym elementem jest współpraca z kuratorami sądowymi i społecznymi.

Współpraca z Posterunkiem Policji w Lesznie. Polega na wzajemnym informowaniu się o środowiskach i miejscach stanowiących zagrożenie bezpieczeństwa zarówno dla osób w nich przebywających jak i najbliższego otoczenia, szczególnie dotyczy to problemu przemocy w rodzinie, procedury „Niebieskiej Karty”.

Współpraca ze Środowiskowym Domem Samopomocy w Łubcu. Placówka jest dziennym ośrodkiem wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, prowadzonym przez Krajowe Stowarzyszenie „Przyłącz się Do Nas”. Dotyczy zapewnienia oparcia społecznego osobom chorym psychicznie, mającym trudności z kształtowaniem swoich stosunków z otoczeniem pozwalającego na zaspakajaniu ich podstawowych potrzeb życiowych usamodzielnienia i integrację społeczną. Z terenu gminy Leszno do ŚDS uczęszcza 9 osób.

VII. Świadczenia rodzinne, fundusz alimentacyjny i składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe oraz dodatki mieszkaniowe. Świadczenie wychowawcze 500+.

Świadczenia rodzinne obejmują: zasiłek rodzinny wraz z dodatkami, świadczenia opiekuńcze; zasiłek pielęgnacyjny oraz świadczenie pielęgnacyjne, jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia dziecka.

1. Dodatki na świadczenia rodzinne kształtowały się następująco;

- 1) Zasiłki rodzinne - 514.063.00 zł dla 334 rodzin
- 2) Dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu;
  - a) urodzenia dziecka – 14 000 zł
  - b) urlopu wychowawczego - 50 275,00 zł
  - c) samotnego wychowania dziecka - 41 099,00 zł
  - d) kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego – 32 350,00 zł

- e) rozpoczęcia roku szkolnego – **24 209,00 zł**
- f) podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania – **32 934,00 zł**
- 3) wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej - **78 565,00 zł**
- 4) zasiłki pielęgnacyjne - **450 533,00 dla 215 rodzin**
- 5) świadczenia pielęgnacyjne - **725 456,00 zł dla 41 rodzin**
- 6) jednorazowa zapomoga z tyt. urodzenia dziecka - **56 000,00 zł dla 56 rodzin**
- 7) świadczenie rodzicielskie – **165 372,00 zł dla 30 rodzin**
- 8) jednorazowe świadczenie „Za życiem” – **8 000 zł dla 2 rodzin**
- 9) Składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego od osób pobierających świadczenia pielęgnacyjne – **169 570,00 zł.**

W 2018 r. po weryfikacji złożonych wniosków o przyznanie świadczeń rodzinnych w związku ze zmianą sytuacji dochodowej rodzin, odzyskano kwotę w wysokości **7 455,00 zł** jako świadczeń nienależnie pobranych.

2. Fundusz alimentacyjny – Ośrodek prowadzi postępowania zmierzające do wyegzekwowania należności od dłużników alimentacyjnych. W ramach podejmowanych działań przeprowadzane są wywiady potwierdzające sytuację majątkową, rodzinną i zawodową dłużnika alimentacyjnego, jest stała współpraca z komornikami sądowymi mająca na celu zwiększenie skuteczności egzekucji zaległości, z Powiatowym Urzędem Pracy w celu aktywizacji zawodowej dłużników alimentacyjnych. W wyniku w/w działań w 2019 r. od **85** dłużników alimentacyjnych wyegzekwowano należności w wysokości **85 627,54 zł**, w tym **72 434,90 zł** została przekazana do budżetu państwa, a kwota w wysokości **13 192,64 zł** została przekazana na dochody własne gminy wierzyciela i dłużnika alimentacyjnego. Ponadto wszczęto 9 postępowań w sprawie uznania dłużników alimentacyjnych za uchylanie się od zobowiązań alimentacyjnych, wydano 5 decyzje uznające dłużników alimentacyjnych za uchylających się od zobowiązań alimentacyjnych oraz wydano 30 wniosków o przyłączenie się do postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez właściwego komornika sądowego. Ustalono nienależnie pobrane świadczenia z funduszu alimentacyjnego w kwocie **1 000 zł.**

3. Świadczenie wychowawcze 500+.

Rządowy program Rodzina 500+ ma za zadanie pomóc w wychowaniu dzieci poprzez przyznawanie świadczeń wychowawczych. Wypłacane świadczenie ma posłużyć jako częściowe pokrycie kosztów związanych z zaspokojeniem potrzeb życiowych oraz wychowaniem dziecka. Program w swoim założeniu poza poprawą sytuacji rodzin ma również przyczynić się do zwiększenia diety. W okresie od 01.04.2016 r. do 30.06.2019 r. świadczenie przysługiwało na drugie i kolejne dziecko bez względu na osiągnięte dochody rodziny. Natomiast na pierwsze dziecko w rodzinie było możliwe pod warunkiem spełnienia kryterium dochodowego określonego w Programie. Zgodnie ze zmianami wprowadzonymi do Programu, od 1 lipca 2019 r. świadczenie wychowawcze przysługuje na każde dziecko do ukończenia 18 roku życia. W 2019 r. przyjęto ogółem 1482 wnioski o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego. Wydano 97 decyzji administracyjnych oraz 1380 informacji o przyznaniu świadczenia wychowawczego. **Wydatkowano ogółem kwotę w wysokości 9 399 393,60 zł na realizację 18 901 świadczeń dla 2256 świadczeniobiorców.** W wyniku weryfikacji przyznanych świadczeń odzyskano nienależnie pobrane świadczenia w wysokości **1 500 zł.**

4. Świadczenie „dobry start” w wysokości 300 zł raz w roku (jednorazowo) przysługuje w związku z rozpoczęciem przez dziecko roku szkolnego. Zgodnie z § 4 ust. 1 rozporządzenia, świadczenie dobry start przysługuje: –rodzicom, –opiekunom faktycznym, –opiekunom prawnym, –rodzinom zastępczym, –osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka, –

dyrektorom placówek opiekuńczo-wychowawczych, –dyrektorom regionalnych placówek opiekuńczo-terapeutycznych, –osobom uczącym się. Świadczenie dobry start przysługuje także osobie uczącej się (pojęcie to nie występuje w ustawie o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci), którą jest:– pełnoletnia osoba ucząca się w szkole, niepozostająca na utrzymaniu rodziców w związku z ich śmiercią lub w związku z ustaleniem wyrokiem sądowym lub ugodą sądową prawa do alimentów z ich strony oraz –osoba usamodzielniana, o której mowa w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (art. 140).Zgodnie z § 4 ust. 2 – 3 rozporządzenia, świadczenie dobry start przysługuje w związku z rozpoczęciem roku szkolnego do ukończenia:–przez dziecko lub osobę uczącą się 20. roku życia;–przez dziecko lub osobę uczącą się 24. roku życia – w przypadku dzieci lub osób uczących się legitymujących się orzeczeniem o niepełnosprawności.

W 2019 r. ogółem wniosków przyjęto 1 060, w tym 406 w formie papierowej i 654 w formie elektronicznej. Wydano 1034 informacji przyznających prawo do świadczenia „Dobry start” i 1 decyzję administracyjną odmawiającą przyznania świadczenia. Wyplacono 15000 świadczeń na łączną kwotę 449 550 zł, w tym 3 świadczenia związku ze sprawowaniem opieki naprzemiennej nad dzieckiem w wysokości 450 zł.

- 5. Dodatki mieszkaniowe. W 2019 r. zostało wypłaconych 137 dodatków mieszkaniowych na kwotę 27 595,02 zł z tego z zasobów gminnych 27 dodatków mieszkaniowych w kwocie 2880,98 zł, wspólnoty mieszkaniowe 19 dodatków mieszkaniowych w kwocie 2349,28 zł, TBS 60 dodatki mieszkaniowe w kwocie 17 230,21 zł, inne zasoby 31 dodatki mieszkaniowe w kwocie 5134,55 zł.** Od 1 stycznia 2014 r. odbiorcy wrażliwemu energii elektrycznej przysługuje zryczałtowany dodatek energetyczny zgodnie z ustawą z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2012 r. poz. 1095), ustawa z dnia 26 lipca 2013 r. o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2013 r., poz. 984), ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2013 r., poz.966 z późn.zm). Zgodnie z ustawą, odbiorca wrażliwym energii elektrycznej jest osoba, której przyznano dodatek mieszkaniowy w rozumieniu art. 2 ust. 1 ustawy o dodatkach mieszkaniowych, która jest stroną umowy kompleksowej lub umowy sprzedaży energii elektrycznej zawartej z przedsiębiorstwem energetycznym i zamieszkuje w miejscu dostarczania energii. **W 2019 r. z dodatku energetycznego skorzystało 6 rodzin na ogólną kwotę 764,50 zł.**

6. „Karta rodziny 3+” oraz „Karta Dużej Rodziny”

Od kwietnia 2014 r. Gmina Leszno zgodnie z podjętą Uchwałą Nr XLII/272/2014 Rady Gminy Leszno z dnia 30 stycznia 2014 r. w sprawie podjęcia działań zmierzających do polepszenia warunków życiowych Rodzin Wielodzietnych zamieszkałych na terenie Gminy Leszno, przystąpiła do Programu „Gmina dla Rodziny”. Programem zostały objęte rodziny, zamieszkujące teren Gminy Leszno i mające na utrzymaniu troje i więcej dzieci do 18 roku życia lub 24 roku życia, jeśli dziecko uczy się lub studiuje. Aby skorzystać z Programu należy wyrobić bezpłatną Kartę 3+. W 2019 r. zostało wydanych **641 kart dla 126 rodzin**. Koszty jakie poniosła Gmina na realizację powyższej uchwały, wyniosły **45 149,72 zł**.

W związku z realizacją rządowego programu „Karty Dużej Rodziny” dla rodzin wielodzietnych zamieszkałych na terenie Gminy Leszno zostało wydanych **163 kart dla 68 rodzin**.

VIII. Podsumowanie

Źródła finansowania

- Środki zlecone – 12 723 190,50 zł
- Środki własne - 1 633 305,08 zł

Domy pomocy społecznej	312 109,57 zł
Składki na ubezpieczenie zdrowotne	34 625,69 zł
Pomoc rzeczowa, zasiłki celowe i okresowe, schronienie	101 909,34 zł
Zasiłki stałe	213 311,44 zł
Usługi opiekuńcze	119 601,51 zł
Dożywianie	19 466,25 zł
Pieczą zastępczą	135 625,74zł
Asystent rodziny	27 500 zł
Karta Dużej Rodziny	527,24 zł
Świadczenia rodzinne i Fundusz alimentacyjny	2 734 206,97 zł
Świadczenie wychowawcze „500+”	9 508 191,68 zł
Dobry start	464 530,00 zł
Bieżąca działalność	684 890,15zł
Ogółem	14 356 495,58 zł

Dodatki mieszkaniowe – 27 595,02 zł, dodatek energetyczny - 751,74 zł i „Karta 3+” – 45 148,72zł – środki finansowe na realizację powyższych zadań, ujęte są w planie finansowym Urzędu Gminy Leszno.

IX. Potrzeby w zakresie pomocy społecznej

1. Rozeznanie możliwości rozwiązania instytucjonalnego wsparcia osób starszych w środowisku domowym i poza domem.
2. Kontynuacja realizacji działań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie na terenie gminy Leszno poprzez pracę Zespołu Interdyscyplinarnego oraz poprzez pracę Punktu Informacyjno - Konsultacyjnego ds. Uzależnień i Przemocy w Rodzinie.
3. Podniesienie skuteczności systemu pomocy społecznej poprzez stosowanie, wobec większej liczby klientów, narzędzia jakim jest kontrakt socjalny, którego celem jest zintensyfikowanie działań w kierunku zmiany postaw klientów, ku zwiększeniu ich aktywności i współuczestniczenia w rozwiązywaniu trudnych sytuacji życiowych.
4. Rozeznanie możliwości tworzenia i realizacji projektów socjalnych nakierowanych na pracę z rodziną i dzieckiem oraz potrzeba zatrudnienia na etat asystenta rodziny.
5. Rozwijanie profesjonalnej pomocy prowadzonej w formie systematycznej pracy socjalnej z klientami pomocy społecznej.
6. Prowadzenie odpowiedniej polityki kadrowej służącej utrzymaniu dobrej jakości obsługi klientów oraz prawidłowej realizacji bieżących zadań, obejmującej m. in. zatrudnienie asystentów rodzinnych, szkolenie pracowników i podnoszenie kwalifikacji zatrudnionej kadry.

Kierownik
Ośrodka Pomocy Społecznej
w Lesznie

Mirosława Dziadkiewicz